

JE WAS DIE JONGEN

Nico Bouton

JE WAS DIE JONGEN

2022

Beefcake Publishing

Voor mijn ouders

‘Il est vain, si l’on plante un chêne, d’espérer s’abriter bientôt sous son feuillage.’

Antoine de Saint-Exupéry

Proloog – De spiegel

Gespreksopener wanneer ik bij mijn ouders binnenkom in de keuken: ‘Sta jij nu nog voor die spiegel? Hij gaat nog eens barsten!’ Net alsof ik de bek van een specht heb en voorover dreig te vallen. Ik sta recht in mijn schoenen en kijk gewoon graag naar mijn haar. Een lokje dat verkeerd staat, kan mijn dag behoorlijk om zeep helpen.

Het wordt me ook niet makkelijk gemaakt: je komt binnen via de garage en rechts hangt al meteen een spiegel. Ga je naar de andere kant, waar ik gewoontegetrouw mijn portefeuille in een lade stop, dan hangt daar nogmaals een spiegel. Ik bedoel maar: we gaan toch niet weer een spelletje spelen waarbij je je ogen dicht moet houden? Ik heb dat al eens geprobeerd als kind, en dat liep niet bepaald goed af: ik had de ‘challenge’ om met mijn ogen dicht in een go-cart over het trottoir te rijden en kwam natuurlijk terecht onder een geparkeerde vrachtwagen. Wekenlang heb ik mijn vinger in een tas mogen weken om die er alsnog zo gewoon mogelijk uit te doen zien.

Geef mij maar een spiegel. Ik kijk dan in mijn eigen ogen, net zoals mijn kat erin kijkt. Van heel dichtbij, zoekend naar wat erachter zit. Biologen zullen gewoon zeggen dat het mijn hersenen zijn, maar het is meer dan dat. Het is een levende computer die al mijn vorige daden, gevoelens, momenten van blij zijn en angstig zijn, perfect heeft opgeslagen. Je kijkt terug naar je vroegere ‘ik’, je reflecteert.

Ik heb het voordeel, hoewel sommigen het eerder een nadeel zullen vinden, dat ik erg weinig vergeet. Ik herinner me niet alleen hoe ik koekjes zat te eten toen ik met mijn grootmoeder bij haar zus op de koffie ging, ik herinner me nog exact welke koekjes het waren en hoe ze smaakten en roken. Geur is onvermijdelijk als je iets wil proeven. Vraag het maar aan Eddy in ‘Thuis’.

Helaas ben ik niet altijd even goed geweest in het klasseren, ook niet in mijn hoofd. Zie het als een minister van Financiën die heel het karton met de begroting op het trottoir morst in Brussel. Hij of zij zal alles wel weer samenrapen, maar geen mens ter wereld die nog weet wat er bij wat hoort. Ik heb trouwens een vaag vermoeden dat ministers dat meemaken met veel van hun dossiers. Trouwens, hoe meer bladen je draagt, hoe belangrijker je bent. Dat heb ik soms ook gezien in het onderwijs, vooral bij vrouwen. Die mensen komen naar school met een handtas, een tas voor de fitness na de lessen, een extra tas met een gezonde lunch, een boekentas met hun verbeteringen, liefst in twintig mappen en dan nog een laptop. Echt, je kan niet anders dan er medelijden mee hebben. Gelukkig is het tegenwoordig toegestaan sneakers onder je rok te dragen. Stel je voor dat ze zich nog zouden moeten verplaatsen op naaldhakken. Voor je hier evenwel de indruk krijgt dat ik het vooral op vrouwen gemunt heb, niks is minder waar. Eigenlijk zijn ze in vele opzichten de slimmere versie van mannen.

Ik ben tot nader order nog altijd een man, dus moet ik het dan maar stellen met een iets minder performant stel hersenen. Misschien ook daarom dat ik het verschil tussen mannen en vrouwen niet echt doorheb. Wat mij betreft zijn er alleen maar mensen. Ben je nu zwart of bleek, heb je donkere of blauwe ogen, hou je van bergen of van de zee, van een man of een vrouw? Who cares? Kijk in de spiegel en zeg: ‘Kijk, dit ben ik! Aangename kennismaking. Vertel eens iets over jezelf. Heb je hobby’s? Wat eet je graag?’ Zo ben ik ook aan dit boek begonnen. Raar voer voor de leraren Nederlands. Ik laat mezelf aan het woord, spreek met jullie, maar bekijk mezelf ook vanop afstand alsof het boek over iemand anders gaat. Als de ‘ik’ uitverteld is, dan reflecteer ik over hem: ‘jij’ was... Altijd moeilijk te klasseren geweest, zelfs als het over vertelperspectieven gaat. That’s me.

Haar

Mevrouw, weet u meer over de staking van dinsdag? Haar ogen spraken boekdelen, maar je weet dat vrouwen graag babbelen, dus kwam er de nodige klank bij. ‘Meneer (want zo spreken ze me tegenwoordig aan), ik las dat ook in de krant, maar wij weten echt van niks.’ Ik toonde mijn iPhone: ‘Volgens een twitterberichtje van de NMBS zal ik een trein hebben.’ Zo communiceer je toch tegenwoordig? Het scherm in het station laat het nu en dan afweten de laatste tijd, maar Twitter niet. Van zodra ik een berichtje stuur naar de vervoersmaatschappij, krijg ik er binnen de vijf minuten een antwoord op. Zoniet, krijg ik zelfs excuses.

Eigenlijk heb ik een soort haat-liefdeverhouding met de trein. Noem het ‘Les liaisons dangereuses’: ‘Ce sera la guerre ou l’amitié?’ Het werkt soms op mijn zenuwen dat ik bijna elke dag vertraging heb en mij te laat inlog op school. Anderzijds is het openbaar vervoer toch wel gemakkelijk. Vooral nu met de sneeuw deze week. Ik kan niet wegglijden met mijn auto in de gracht. Ik kan niet betrokken raken in een ongeval op de snelweg. Ik voel me er veilig in. Is dat bij jullie ook zo dat je altijd op bepaalde plaatsen in dezelfde houding zit en je dan beschermd voelt? Bij mij is dat zeker zo. Als ik in een café zit, wat niet zelden gebeurt, zit ik altijd aan de toog, nooit aan een tafel. En dan moet mijn stoel zo staan, dat ik met mijn knieën tegen de toog kan duwen. Ik zweer het u, ik ga er ooit nog eens een omduwen. Maar het geeft contact en veiligheid. Ik kan onmogelijk van mijn barkruk vallen. Zo is het ook met de trein. Al zoveel jaar zit ik aan de linkerkant bij het wegrijden, rechts als ik naar huis kom, en altijd op dezelfde manier: voetsteuntjes uitklappen en lekker diep in de zetel wegzakken.

Misschien is mijn liefde voor de trein zo groot, dat ik besloot in een straat te gaan wonen die er rechtstreeks aan refereert: de Spoorweglaan. Het is een prachtige locatie en ik hou enorm van het appartement dat ik er kocht. Wat heb ik rondgereden om het naar mijn smaak te laten inrichten. Ik moest een vloer kiezen, een keuken en een badkamer. Helaas heb ik niet het minste verstand van bouwmaterialen. Ik raapte al mijn moed samen en begon er toch aan. Er waren twee mogelijkheden: ofwel zou het tegenvallen en dan kon ik enkel kwaad zijn op mezelf, ofwel zou het enorm meevallen en zou ik trots zijn op mezelf. Gelukkig werd het het laatste. Ik hou niet van overdreven veel kleur en kitscherig gedoe, maar toch moet het warmte uitstralen. Je moet je er welkom voelen, zonder een zonnebril te hoeven opzetten omdat de muren te flashy zijn.

Otto (de naam van mijn wagen, ik geef alles een naampje) en ik dus onderweg om tegels te gaan kiezen. Ik vrees dat ik het de arme man die ze moest plaatsen niet makkelijk heb gemaakt. Grote natuurstenen tegels, rond het bad dezelfde, maar dan half zo groot en om het helemaal lastig te maken voor de arme man, nog een mozaïek ertussen. Die mens heeft gezweet dat het geen naam had. ‘Het badmeubel? Ah, dat wil ik daar. Nee, liever niet die douchekraan. De keuken van dat merk, met zulke handgrepen wil ik wel. Zorg er ook voor dat als ik het licht van de afzuigkap aandoe, de andere spots ook branden.’ Gek heb ik die mensen gemaakt.

Ik woonde er toen een jaar of zo, denk ik. Die kale witte muren was ik meer dan beu. Omdat ik zelf zodanig onhandig ben, dan maar een schilder gebeld. Same story: ‘Je moet heel mijn appartement in dat soort vlies plakken en de kleur van de muren moet matchen met mijn meubels.’ Dus sommige muren in die kleur en andere in een andere kleur (altijd de donkerste tint tegenover de ramen, weet ik ook al) en de muren in de slaapkamer langs een kant in nog een andere tint. De man werd er bijna gek van. Op een bepaald moment viel mijn schilder gewoon van zijn ladder. Achteraf gezien kan ik begrijpen waarom. Gelukkig viel hij enkel met zijn kont tegen de salontafel. Zijn billen

waren blauw, maar er was geen schade aan de tafel. Hij is verhuisd uit Kortrijk. Misschien wel mijn schuld, ofwel heeft hij gewoon een liefje. Nochtans zorgde ik elke dag voor frisdrank, koffie en verse koekjes, want die at hij graag. Een van zijn medewerkers heette Elvis. Zoals ik al zei, vergeet ik bitter weinig. Het deed me terugdenken aan de leraarskamer op school, waar vroeger de lijst uithing met leerlingen die strafstudie hadden. ‘Elvis heeft strafstudie’ las ik op een bepaalde dag. Ik dacht, leeft die dan toch nog?

Die tafel, zei ik trouwens daar al iets over? Ik heb een jaar zonder salontafel geleefd. Bij het kopen van mijn meubels (massief eik natuurlijk) vond ik geen gepaste salontafel. Na twaalf maanden uiteindelijk een gevonden die goed staat bij mijn zetel. Maar de mensen die ze brachten vonden ze niet mooi: ‘Meneer, er zit een kleine kras in uw linkerpoot’. Ik wou spontaan mijn broek laten zakken, maar nee, het bleek over mijn tafel te gaan. Nog zo een verhaal: mijn zetel. Ik vond het model wel mooi, maar wou een lederen zetel. ‘Meneer, dat is mogelijk, we hebben zelfs twee soorten: het iets hardere leder, maar daar zal u sneller kreuken in zien en het iets zachtere. Daar zal u wel drie maanden op moeten wachten.’ We zijn twee pagina’s ver, jullie weten dus al wat het werd. En voor hen die het echt niet doorhebben: het leer komt uit de stad waar Pavarotti geboren werd en helaas veel te vroeg stierf.

Dat is, beste vrienden van mijn boek, mijn karakter. Liever meer betalen en echt tevreden zijn, dan om het jaar andere dingen kopen omdat ik ze beu ben. Helaas is die strategie niet zo goed voor mijn bankrekening. Maar ik laat het slapen er niet voor. ‘Nessun dorma’ is verleden tijd. Nee, ik lieg, ik heb wel wakker gelegen van die zetel. Net toen hij geleverd ging worden, mei 2012, was er een aardbeving in Modena. Ik dacht, ja lap, mijn zetel onder een hoop puin, weer drie maanden wachten. Nu ik erover nadenk, heb ik wel iets met aardbevingen. Ik ben nog maar pas vertrokken uit dat land, of het is prijs. En Italië heeft al zijn deel gehad...

Reis jij trouwens graag? Ik ben liever onderweg dan ter plaatse, hoewel dat ook leuk kan zijn. Maar ik ben gewoon graag weg met een autocar. Dat was al als klein kind zo. 's Nachts naar Spanje slaap ik nooit, hoewel ik misschien wel een uur mijn ogen dichtdoe. Maar je wilt toch rond twee uur de tunnel van Lyon gezien hebben? En bij het buitenrijden die scherpe bocht naar rechts, bijna zoals in onze Vlaamse politiek. Dan rijd je naast het water. Aan de rechterkant slechts twee bezienswaardigheden: de vrachtwagens van Norbert Dentresangle en de straathoertjes. Maar ik heb het geluk gehad deze stad eens te mogen bezoeken. Pas op, het verkeer is er niet simpel, maar de stad is des te mooier. Waarom iedereen er zomaar voorbijrijdt richting zuiden is onbegrijpelijk: het is werkelijk een van de mooiste en vooral ook gezelligste steden van Frankrijk. Ik ga absoluut terug. En dan kom je de afrit Saint-Etienne tegen. Ik denk dan altijd aan de gelijknamige Britse band: 'I could never hate you... let's kiss and make up.' Ik heb die naam trouwens nooit grappiger weten uitgesproken worden dan door Ray Cokes van MTV's 'Most Wanted'. Uren heb ik daarnaar gekeken, dagen eigenlijk. Met Dirty Nina, Fluffy Internet Phil, Club Bed, hilarisch.

Na een paar pagina's zal je het wel al doorhebben: ik hou ook van muziek. Gedecoreerd geweest voor 30 jaar muzikant. Enerzijds vond ik het een grote eer, anderzijds was ik wat beschaamd omdat ik na mijn verhuis niet meer elke week naar de harmonierepetitie ben geweest. Het begon eigenlijk heel klein. Als elfjarige ging ik naar wat we toen nog de 'muziekschool' noemden, want het woord academie moest nog uitgevonden worden. Althans in de Westhoek. Na een jaar notenleer mocht ik dan een instrument kiezen. Bij mij werd dit een fluit. Don't dare to laugh! Ik zie ons nog staan op een rij op de trede van de vroegere jongensschool in ons dorp. Bam, een meisje liet al onmiddellijk haar mondstuk vallen. Bluts erin. Eerst leren blazen, nee niet in dat gaatje, maar erover.

Dan geleidelijk aan de vingerzetting. Ik denk dat de eerste noot die wij leerden spelen de sol was, maar ik zou er mijn hand niet voor in het vuur steken. Ik heb ze immers beide nodig om muziek te spelen. Geleidelijk aan werd het alsmaar moeilijker: die triller neem je zo; die noot kun je ook zo spelen, en als het te vlug gaat, moet je tu-ku-tu spelen in plaats van tu-tu-tu. Ach, misschien ben ik gewoon een treintje dan. Ik hou van de NMBS.

Het ‘echte’ werk kwam er na een paar jaar. Ik schakelde in veel stukken over op piccolo en we begonnen mee te spelen op concours. Man, wat heb ik dikwijls bijna een hartaanval gekregen, gelukkig heb ik maar één hart. Een piccolo hoor je immers boven de harmonie, dus je hoeft niet met een beschuldigende blik naar je buurman te kijken. Nee, de jury weet heel goed vanwaar de wind komt. In dit geval uit mijn mond. Wij dus, als nederig harmonietje van een akkefietje van een dorpje, naar die tornooien. We raakten tot in eerste categorie. Toen we voordien eerst gewonnen hadden in tweede, waren we niet zo mals geweest voor onze ‘concurrenten’ die het nochtans ook goed deden. We zongen met zijn allen bij de puntenuitreiking: ‘Het is stil aan de overkant, ’t is stil aan de overkant’. Niet netjes eigenlijk, maar ja, die druk valt van je af; je zingt mee en daarna loop je als een Jonathan Borlée naar de bar om InBev wat te sponsoren. Het geeft wel een enorme adrenalineboost. Je voelt je alsof de wereld aan je voeten ligt. Onze grootste zorg zou misschien beter geweest zijn om op onze voeten te blijven staan. Maar op zo’n moment denk je daar niet aan: de druk moet eraf, want ‘Under Pressure’ is nooit goed als het blijft duren. Kijk maar naar Freddie Mercury. Al eeuwen geleden gestorven. Of toch bijna.

Nu, beste lezers, gaan we voor uitmuntendheid. Is dat te hoog gegrepen? Ik denk het niet. We zijn en blijven West-Vlamingen, die toch gekend zijn voor hun inzet. Dus binnen afzienbare tijd en enkele hartaanvallen later, zal je mij een bericht zien posten hoe het ging. Freddie Mercury’s ‘Under Pressure’ was wel immens mooi live in Wembley. Ondanks zijn veel te vroege dood, zal dat nummer me altijd bijblijven:

onder druk oversteeg hij zichzelf. Je wordt echt ontroerd door zijn muziek. Bekijk de livebeelden. Ze zingen hem na, die funny Brits. Ik hou echt van de Britten, echt, echt waar. En zij van mij. In ons hart blijven we altijd verbonden, ondanks wat May beloofde. Ze zijn te lief en wij te lief voor hen. Het mooiste wat hij ooit zong, voor mij dan toch, was ‘Barcelona’ met Montserrat Caballé. Jammer dat hij aan aids stierf en zij ons verliet op 85-jarige leeftijd. Ze had een ongelooflijk stembereik en ook haar andere maten waren, laten we zeggen, buiten proportie.

Wel raar, die Spaanse voornamen. Niet iedereen hoeft Montserrat of Evita te heten, er is keuze genoeg. Maar meestal heeft het toch iets met het katholicisme te maken, niet? Manuela vind ik ook mooi, maar dat zou me te veel doen denken aan Manuel, de onhandige ober uit ‘Fawlty Towers’. Man, wat werd ik daar zenuwachtig van! Het waren toen roerige tijden, niet? In de Spaanse versie heette dat personage Paolo en was hij fan van lasagne. Lachen met Franco was in die tijd immers gevaarlijk. Zijn herinnering blijft: ‘I’m from Barcelona’ is nog altijd een Zweedse indie-popgroep, toch? Jullie kennen zeker allemaal dat nummer!

Maar laten we het even hebben over Montserrat. Mocht ik een dochter hebben, ik noemde haar zo. Ik vind deze naam niet alleen prachtig klinken, hij betekent ook veel voor mij. Ik weet niet meer hoeveel keer ik er met de autocar naartoe ben gegaan vanuit Salou of Lloret de Mar. Dan kom je op de busparking en moet je langs een hoog voetpad, met enkel een reling, naar het heiligdom gaan. Mijn hart heeft daar vaak gebonkt. Maar ik zette door en het was het waard. Je komt voorbij de cafetaria met alcoholvrij bier en vooral langs het klooster met de Moreneta, het Monastir de Montserrat. Dat heiligdom op de voor de Catalanen zo belangrijke ‘getande berg’ is werkelijk verbluffend mooi. Wie in niets gelooft, wat ik je alleszins niet kwalijk neem, zal hier verbluft staan van de prachtige omgeving.